

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Taloudellinen katsaus

Syksy 2019

Tiedotustilaisuus 7.10.2019

Talousnäkömät

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Reaalitalouden ennuste

7.10.2019 Jukka Railavo, finanssineuvos

Talousnäkömät

Talouskasvu jatkuu vielä.

Kotimainen kysyntä ylläpitää talouskasvua.

Epävarma ulkoinen ympäristö hidastaa kasvua.

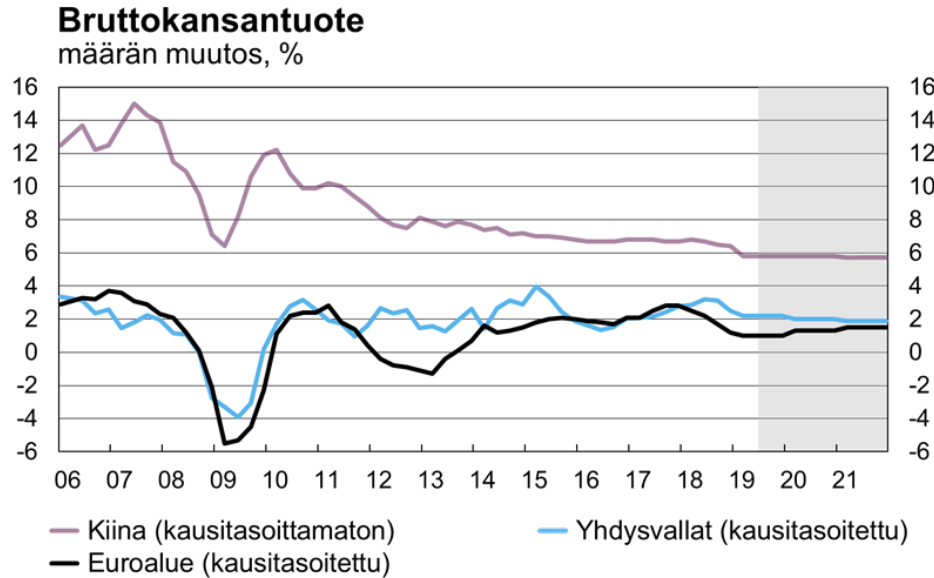
Julkisen kulutuksen ja investointien merkitys BKT:n kasvulle korostuu varsinkin ensi vuonna.

Kotimainen talouskehitys näyttää vielä lähiaikoina myönteiseltä

	2018	2016	2017	2018	2019**	2020**	2021**
	mrd. euroa	määrän muutos, prosenttia					
Bruttokansantuote markkinahintaan	234	2,6	3,1	1,7	1,5	1,0	0,9
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	92	5,8	4,1	5,0	1,8	2,3	2,0
Kokonaistarjonta	325	3,5	3,3	2,6	1,6	1,4	1,2
Tavaroiden ja palvelujen vienti	90	3,7	8,8	2,2	2,4	2,4	2,1
Kulutus	178	2,1	0,7	1,7	1,6	1,5	1,1
yksityinen	125	2,4	1,0	1,8	1,7	1,4	1,5
julkisen	53	1,4	0,2	1,5	1,4	1,7	0,1
Investoinnit	55	8,2	4,1	3,4	0,4	-0,3	0,3
yksityiset	46	7,8	4,8	3,0	0,2	-1,0	0,6
julkiset	10	8,9	2,4	4,5	1,3	3,0	-1,1
Kokonaiskysyntä	326	3,5	3,4	2,5	1,9	1,7	1,5
kotimainen kysyntä	235	3,4	1,6	2,7	1,7	1,4	1,3

- Yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu ansiotason nousun ja korkean työllisyyden tukemana.
- Kansainvälisen suhdanteen heikentyminen hidastaa investointien kasvua.
- Hallitusohjelma lisää julkisia kulutusmenoja etupainotteisesti vuosina 2020–2023.
- Julkisten investointien tasoa pitävät tulevina vuosina edelleen korkealla mm. mittavat sote-investoinnit, korjausvelan vähentäminen sekä kasvukeskusten suuret investointihankkeet.

Kauppakonfliktit hidastaneet maailman talouskasvua sekä maailmankauppaa

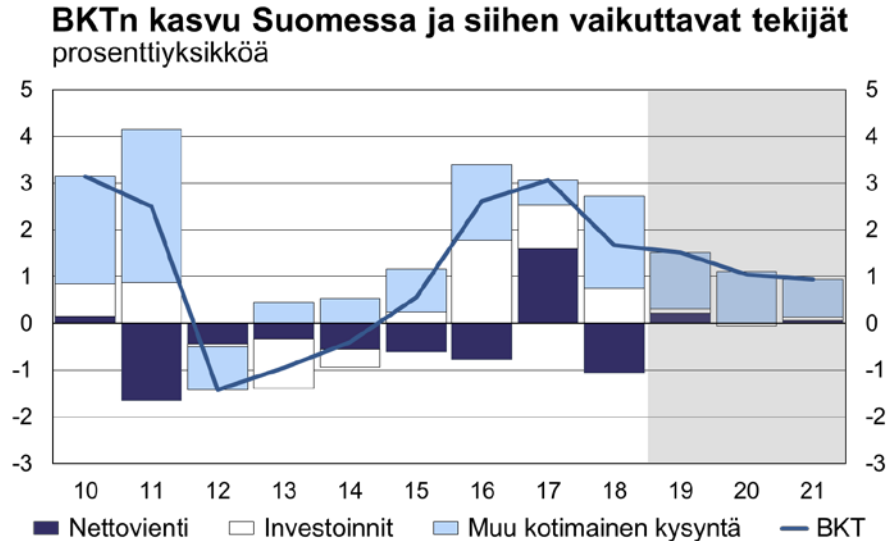

Lähde: Kansalliset tilastoviranomaiset, VM

VM34170

- Maailmantalouden kasvu hidastuu.
- Kasvu elpyy euroalueen mutta myös monien kehittyvien talouksien vetämänä vähitellen vuoden 2020 aikana.
- Ison-Britannian talousnäkömien keskeinen kysymys on ero EU:sta.
- Korkoympäristö on muuttunut kuluvan vuoden aikana perusteellisesti.
 - Euroopan keskuspankki ja Yhdysvaltain keskuspankki ovat alkaneet keventää rahapolitiikkaa.
 - Markkinakorot ovat painuneet yhä syvemmälle nollan alapuolelle.
 - Korkojen odotetaan kuitenkin nousevan hienoisesti ennustejakson lopulla.

Kotimainen kysyntä kasvaa vakaasti toimintaympäristön epävakauudesta huolimatta

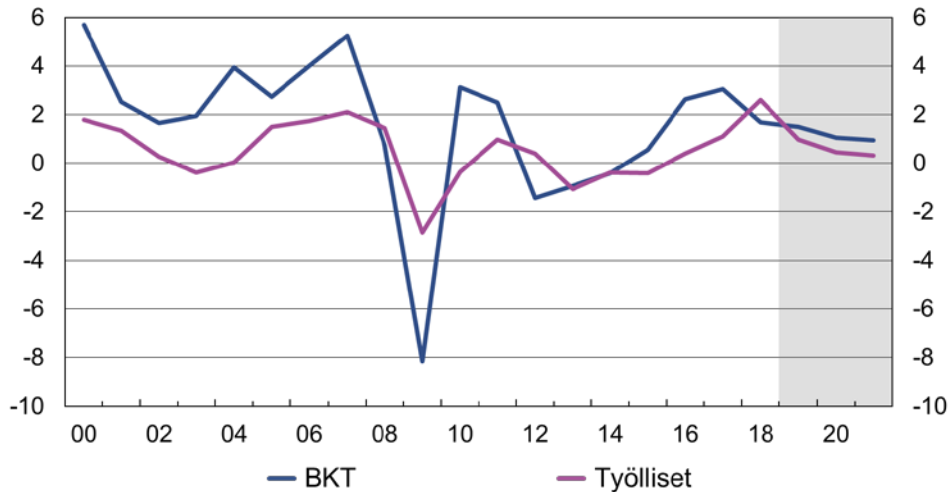
Lähde: Tilastokeskus, VM

VM34170

- Suomen viennin kasvu hidastuu ennen kaikkea Euroopan heikentyneiden näkymien takia.
- Kauppajännitteet hidastavat Suomen viennin kasvua etenkin välillisesti.
- Kotimainen kysyntä ylläpitää talouskasvua tulevina vuosina, vaikka
 - Kiihtyvä inflaatio sekä säästämisen lisääntyminen hidastavat yksityisen kulutuksen kasvua
 - Tuotannollisten investointien kasvu hidastuu kansainvälisen talouden suhdanteen heikentyessä.
 - Asuinrakennusinvestoinnit supistuvat ja investointiaste laskee.

Työllisyyden kasvu hidastumassa

BKT ja työllisyys
prosenttimuutos

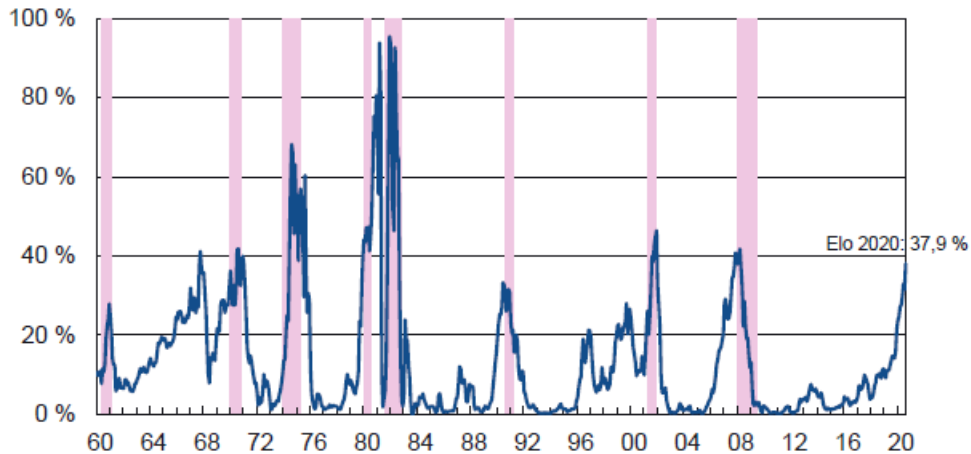
Lähde: Tilastokeskus, VM

VM34170

- Talouskasvun hidastuminen ja nimellispalkkojen nousu heikentävät työllisyyden kasvua.
- Työttömyysasteen pieneneminen kiristää työmarkkinoita, mikä yhdessä työvoiman kohtaantongelmien kanssa vahvistaa palkkojen nousupaineita.
- Työn tuottavuus kasvaa keskimääräistä hitaammin.
- Ansiotason nousun odotetaan vähitellen heijastuvan laajemmin hintoihin.
- Välillisen verotuksen kiristyminen kiihdyttää inflaatiota.

Kansainvälisen talouden huonot uutiset lisäävät hitaamman talouskasvun riskiä

**Korkoeron perusteella mallinnettu taantumato-
näköisyys Yhdysvalloissa**
12 kuukautta eteenpäin

- Kauppakonfliktin syveneminen on keskeisin maailmantalouden riski.
- Sopimuksettoman Brexitin mahdollisuus on kasvanut viime kuukausina.
- Ison-Britannian lähtö EU:sta ilman sopimusta johtaa häiriöihin tavarakaupassa ja heikentäisi EU-maiden talousnäköymiä.
- Geopoliittisten jännitteiden kärjistymisen Persianlahdella nostaa raakaöljyn hintaa.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Julkisen talouden näkymät

7.10.2019 Marja Paavonen, finanssineuvos

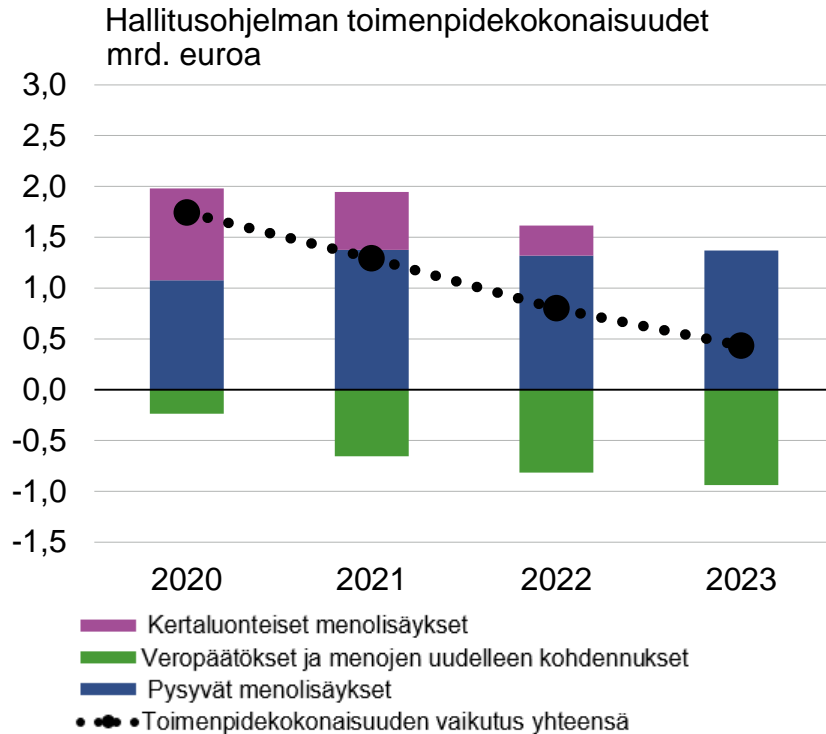
Talousnäkymät

Julkinen talous heikkenee

- Julkinen talous on velkaantunut koko noususuhdanteen ajan.
- Julkisen talouden alijäämä kasvaa lähivuosina.
 - Talouskasvu vaimenee.
 - Hallitusohjelman toimeenpano ja väestön ikääntyminen kasvattavat julkisia menoja.
- Julkisen talouden tasapainottaminen edellyttää työllisyyttä, tuottavuutta ja julkista taloutta kohentavia toimia.

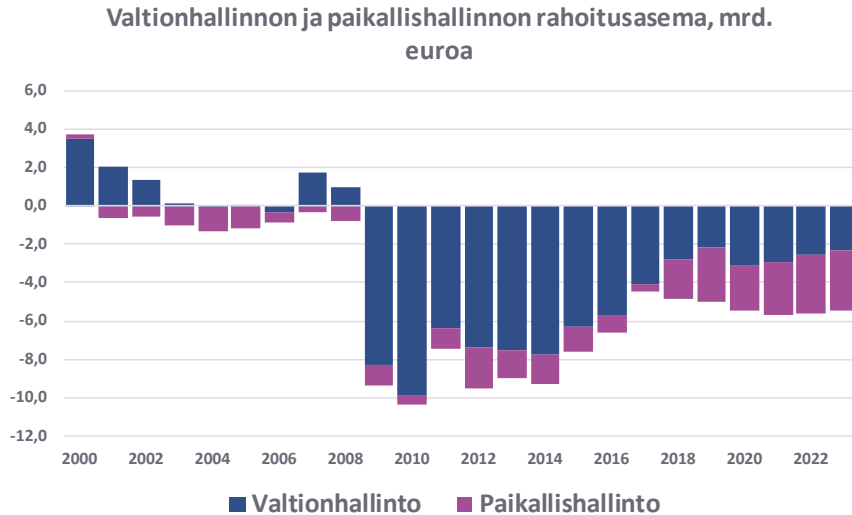
Hallitusohjelman panostukset kasvattavat alijäämää

Lähde: VM

- Pysyviä menolisäyksiä katetaan pysyvin tulonlisäyksin ja uudelleenkohdennuksin.
 - Toistaiseksi kattamatta jää noin 400 miljoonaa euroa vuonna 2023.
- Kertaluonteiset menolisäykset kasvattavat alijäämää vuosina 2020–2022.
- Kokonaisuutena toimenpiteet kasvattavat julkisen talouden alijäämää noin 1,7 miljardilla eurolla vuonna 2020.

Julkinen talous velkaantuu

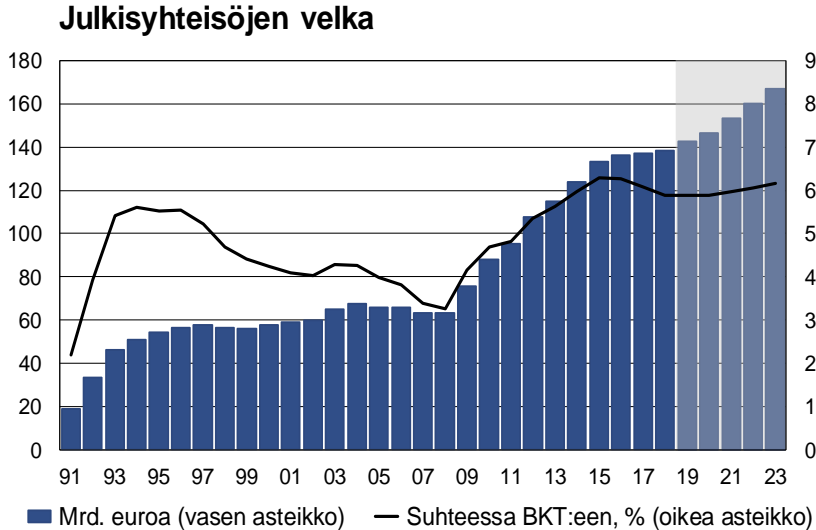
Lähde: Tilastokeskus, VM

- Valtion ja paikallishallinnon menot ovat ylittäneet tulot vuodesta 2009 lähtien.
- Valtion ja paikallishallinnon yhteenlaskettu alijäämä on lähes 5,5 miljardia euroa vuonna 2023.
- Huom. kansantalouden tilinpidon valtionhallinnon alijäämässä ei vielä ennustejaksolla näy uusien hävittäjien rahoitus.

Velkasuhde kääntyy uudelleen kasvuun

- Väestön ikääntymisen vuoksi velkasuhteen kasvu uhkaa jatkua myös tulevina vuosikymmeninä.

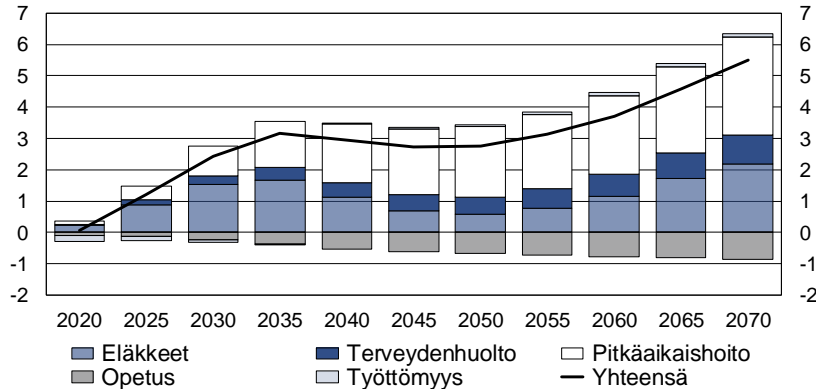
Lähde: Tilastokeskus, VM

VM34098

Väestön ikääntyminen kasvattaa julkisia menoja

Ikäsidonnaisten menojen muutos
vuodesta 2018, suhteessa BKT:een, %

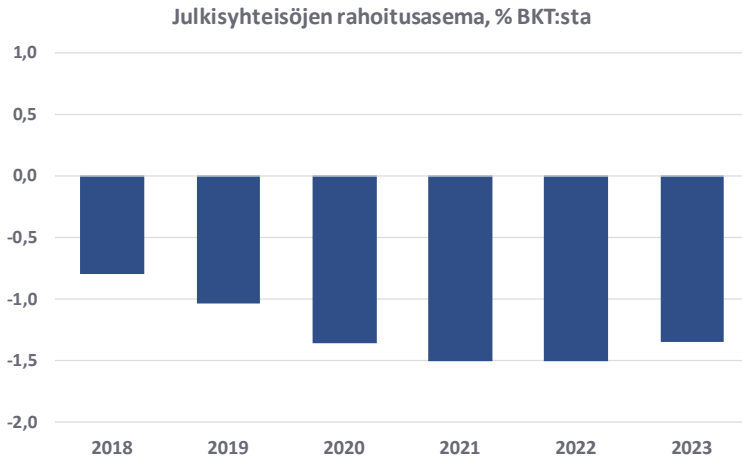
Kuvio on laadittu STM:n kehittämällä SOME-mallilla

Lähde: VM

VM34098

- Menot kasvavat, vaikka uusia menoja kasvattavia päätöksiä ei tehtäisi.
- Pitkällä aikavälillä julkinen talous ei ole kestäväällä pohjalla.

Julkisen talouden ennuste: riskit

Lähde: Tilastokeskus, VM

- Valtion menokehyksissä on varauduttu menonlisäyksiin, jotka toteutuessaan kasvattaisivat alijäämää:
 - Kaikista tulevaisuusinvestointiohjelman menonlisäyksistä ei ole vielä päätetty: kehyksissä on varauduttu lisäpanostuksiin noin 0,85 miljardia euroa vuosina 2021 ja 2022.
 - Lisätalousarvioita varten on varattu 300 miljoonaa euroa vuosina 2020–2022 ja 100 miljoonaa euroa vuonna 2023.
- Tavoiteltu työllisyyden ja tuottavuuden koheneminen vahvistaisi toteutuessaan julkista taloutta.

Keskeiset ennusteluvut

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
BKT:n määrän muutos, %	1,7	1,5	1,0	0,9	0,9	0,7
Työttömyysaste, %	7,4	6,5	6,3	6,2	6,3	6,5
Työllisyysaste, %	71,7	72,5	73,0	73,4	73,4	73,1
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto¹, % BKT:sta	-0,8	-1,0	-1,4	-1,5	-1,5	-1,4
Valtionhallinto	-1,2	-0,9	-1,2	-1,1	-1,0	-0,9
Paikallishallinto	-0,9	-1,2	-0,9	-1,1	-1,2	-1,2
Sosiaaliturvarahastot	1,3	1,0	0,8	0,7	0,6	0,7
Julkisyhteisöjen rakenteellinen jäämä, % BKT:sta	-1,0	-1,3	-1,4	-1,6	-1,6	-1,4
Julkisyhteisöjen velka², % BKT:sta	58,9	58,8	58,8	59,7	60,6	61,6
Valtionvelka³, % BKT:sta	44,8	44,4	43,9	44,3	44,5	44,9
Paikallishallinnon velka², % BKT:sta	8,8	9,7	10,4	11,2	12,0	12,9

¹ Valtionhallinnon alijäämäluvut eivät sisällä puolustusvoimien laiva- ja hävittäjähankintoja. Hankinnat kirjautuvat kansantalouden tilinpidon alijäämään suoriteperusteisesti eli hankintojen toimitusajankohtana. Valtion velassa ne kuitenkin näkyvät.

² EDP-velka

³ Valtiokonttorin liikkeelle laskema velka

Lähteet: Tilastokeskus, Valtiovarainministeriö

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Marja Paavonen, finanssineuvos

Puh. 02955 30187

Jukka Railavo, finanssineuvos

Puh. 02955 30540

Mikko Spolander, ylijohtaja, osastopäällikkö

Puh. 02955 30006

etunimi.sukunimi@vm.fi

vm.fi/talousnakymat

Valtiovarainministeriön viestintä

vm-viestinta@vm.fi

Mediapalvelunumero (ma–pe 8–16) 02955 30500

www.tutkibudjettia.fi

